

Siemon Reker en zijn 'sterfhuis'

Hij lijkt de rust zelve, praat onderkoeld, vindt zelfs nog de gelegenheid voor een kwinkslag. Het is uiterlijke schijn, want alles in hem kookt en borrelt. Van pure verontwaardiging en woede. Hij heeft het gevoel met zijn Bureau Groninger Taal en Cultuur in een 'sterfhuis' te zitten. Kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de nieuwe cultuurnota van gedeputeerde Mirjam de Meijer van de provincie het begin van het einde heeft ingeluid. Zonder welke waarschuwing vooraf dan ook. Maar wel door flink op het instituut te bezuinigen. "En dat terwijl de provincie zich in de nieuwe cultuurnota positief uitlaat over allerlei ontwikkelingen."

Reker wil zijn verhaal kwijt "als een laatste wanhoopskreet" omdat hij de ontwikkelingen in de afgelopen weken als een grote onbillijkheid heeft ervaren. Hij voelt zich in een onmogelijke positie gemanoeuvreed, moet van de provincie, kort gezegd, de belangen van het Groninger dialect dienen, maar wordt op een bedrag van 2,5 ton dat de provincie voor het bureau uittrekt 50.000 gulden gekort. Uit het gekortwielde bedrag moeten alle activiteiten van het bureau worden betaald. "Terwijl het binnen het budget van de provincie al om een bedrag van niks ging. Een compleet bureau met mankracht runnen voor twee ton, dat kan niet," zegt Reker. Vergelijken wil hij niet, maar en passant wijst hij er toch op dat in Friesland (inderdaad, een apart verhaal) miljoenen voor taal en cultuur worden uitgetrokken. "Ondanks de resultaten van het bureau - want die zijn er - wordt hier zonder met de ogen te knippen gezegd: er kan rustig geld af, er kan best worden bezuinigd. En dat in een tijd waarin in dit land de ene na de andere meevaller aan belastingopbrengsten wordt gemeld. Dan begrijp ik het wérkelijk niet meer. Dan vraag ik me af: Mirjam (bedoelt gedeputeerde Mirjam de Meijer, HW) wat mankeert jou? Ik kan niks anders bedenken dan dat er na zoveel jaren van provincie besturen taalmoedigheid bij haar is opgetreden. 2001 is uitgeroepen tot het jaar van de taal. Mooi hoor, maar als het aan mij ligt liever even niet."

Streektaalfunctionaris (zijn officiële titel) Reker heeft er evengenoeg van. Hij heeft zich niet ziek gemeld, maar

Siemon Reker: "De verdediging wordt mij moeilijk gemaakt. Argumenten doen er namelijk niet toe." © JAN WILLEM VAN VLIET

een vloed aan verzamelde vrije dagen stelt hem in staat een behoorlijke 'time-out' te nemen. "Kan ik ook eens lekker door de provincie fietsen." Of - zoals Reker dat noemt - zich overgeven aan zijn "LSD-therapie: lezen, schrijven, denken." Het laatste heeft hij trouwens al genoeg gedaan de afgelopen weken. Het werden niet de meest slaapverwekkende nachten uit zijn leven...

Zet hij de zaken voor zichzelf op een

rij dan stelt hij vast dat er nooit signalen zijn geweest dat het niet goed ging met het Bureau Groninger Taal en Cultuur. Het werd drie jaar geleden door een overeenkomst tussen de Rijksuniversiteit Groningen en de provincie in het leven geroepen, nadat Reker jarenlang zo ongeveer in zijn eentje had gepionierd. De adviesraad van buitenstaanders, dat gekoppeld is aan het bureau, zond twee keer een positief rapport naar de pro-

vincie. Er werd nooit een reactie op gegeven. "Jaarlijks breng ik verslag van mijn activiteiten uit aan provincie en universiteit. Daar heb ik van de cultuurgedeputeerde één keer - in 1998 - een brief op gehad. Jawel, zeer positief. In september 1999 had ik een gesprek met Mirjam de Meijer. Daarin vroeg ze zich af of onze drempel niet te hoog was en haar zorg. Of ik mijn plaats binnen de universitaire wereld wel had gevonden."

Reker kritiseert de nieuwe cultuurnota op het punt van de Groninger taal en cultuur. Hij vindt dat er geen enthousiasme, geen beleving uit spreekt. "De nota is bovendien niet helder. Er is geen analyse van het feit waarom het noodzakelijk is dat er allerlei potjes moeten worden wegbezuinigd. En ook geen argumentatie daarover. Er zit maar één argument achter: we willen de beschikking hebben over dat geld. Dat maakt het ook zo moeilijk je daartegen te verdedigen. De argumentatie doet er namelijk niet toe."

Reker wil best de hand in eigen boezem steken, erkennen dat niet alles bij het bureau even goed is gegaan. Maar: wie niet werkt maakt ook geen fouten. "En gebuffeld heb ik ook, dat durf ik te zeggen zonder mijzelf op de borst te kloppen." Hoe bestaat het in hemelsnaam, vraagt hij zich in gemoede af, "dat de ene partij in het bureau alleen maar positieve signalen en lof afgeeft (de universiteit, HW) en de ander bezig is het beleid van de vroegere cultuurgedeputeerde Gerard Beukema te verkwanselen?" De streektaalfunctionaris geeft zelf het antwoord, want hij ziet de bui al hangen. "De provincie legt het probleem bij mij. Ik voorvoel dat er over vier jaar wordt gezegd: het is niet geworden wat wij ervan hadden gedacht en daarom stoppen we ermee."

De streektaalfunctionaris loopt met het interview het risico zelf geslachttoferd te worden door zijn uitlatingen in de publiciteit. Hij is zich er van bewust, daar hoeft een journalist hem echt niet op te wijzen. "Liever strijdend ten onder dan niets te hebben gedaan", zegt hij. "Geef me maar liever de kogel dan me langzaam te wurgen, roep ik richting provincie. Want dat laatste is wat er gaande is." En hij blijft achter het beleid staan zoals hij dat in al die twaalf jaren van zijn functie van streektaalfunctionaris heeft gevoerd. "Ik doe niets anders en heb niets anders gedaan dan me met het Gronings bezighouden. Maar wel met een open venster naar de wereld. Ook in dit geval acht ik het mijn taak op te komen voor het dialect, ook al is het dan in financiële zin."

14 v k h N 19-1-01